

Ewa Banasiewicz

Kolonia Husynne, gm. Hrubieszów,
woj. zamojskie, St. 4, AZP 86-95/64

Informator Archeologiczny : badania 24, 59-60

1990

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Obiekty rowkowe: 564 — znany z ubiegłego sezonu i 579 — nowoodkryty wykazują pewne różnice. Pierwszy wytyczony został na planie nieregularnego owalu-wieloboku o wymiarach ok. 12 x 8 m. Przeciętna jego szerokość wynosi 40-60 cm, a głębokość od 12 do 30 cm. Drugi składa się z 2, a na pewnych odcinkach z 3 rowków koncentrycznie w siebie wpisanych. Rozmiary całego założenia wynoszą ok. 13,5 x 12, 5 m, szerokość rowków 30-80 cm, głębokość 10-40 cm. Odnosnie do funkcji owych unikatowych obiektów nie uzyskano nowych danych, które pozwalałyby wyjść poza wysuniętą po ostatnim sezonie badań ogólną supozycję o ich kultowym charakterze.

Paleniska wystąpiły w zwartym przestrzennie skupieniu na obrzeżeniu strefy gospodarczej.

Kontynuowano, przy współpracy z Katedrą Chemii Rolnej Akademii Rolniczej w Poznaniu (i wsparciu finansowym Ośrodka Dokumentacji Zabytków w Warszawie) program testowania metody fosforowej łącząc aspekt eksperymentalny z utylitarnym — określenie zasięgu osady, stref w jej obrębie oraz zróżnicowanie funkcji obiektów i ich członów.

Materiały i dokumentacja przechowywane są czasowo w Instytucie Prahistorii UAM w Poznaniu.

Badania będą kontynuowane.

**Jęgliniec, gm. Szypliszki
woj. suwalskie St. 1 AZP 12-
86/12**

**Państwowe Muzeum Archeologiczne
w Warszawie**

Badania prowadziła mgr Grażyna Iwanowska. Finansowało PMA w Warszawie. Siódmy sezon badań. Grodzisko z okresu późnorzymskiego, wędrowek ludów i wczesnego średniowiecza.

Prace wykopaliskowe objęły 2 wykopy (o łącznej powierzchni 25 m²), usytuowane w północno-wschodniej części majdanu grodziska. Ich eksploracja została rozpoczęta w ubiegłym sezonie. W pierwszym z nich, obejmującym wewnętrzny skłon wału ograniczającego majdan od strony wschodniej, odkryto wyraźne ślady konstrukcji drewnianych, choć wcześniej wydawało się, że został on usypany wyłącznie przy użyciu różnych rodzajów ziemi. W warstwie wtórnie użytej gliny pomarańczowej, o miąższości około 70 cm, odsłonięto kilkanaście poziomów dranic, o zarysach niekiedy dobrze czytelnych i zachowanych fragmentach drewna. Były one układane ciasno jedna nad drugą, równoległe do siebie, ograniczone od strony wschodniej i zachodniej dwiema dranicami do nich prostopadłymi. Całość tworzyła konstrukcję przypominającą skrzynię. Szerokość odsłoniętego drewniano-ziemnego wału można wstępnie określić na 3 m i wydzielić w jego obrębie 18-20 poziomów dranic. Jego zachodnią krawędź została prawdopodobnie naruszona. Do podstawy wału dochodzi warstwa pomarańczowej gliny ze smugami ziemi ciemnobrunatno-czarnej i zawartością licznych ułamków węgla drzewnego, czytelna w obrębie wykopów sąsiednich. Została ona również zarejestrowana w drugim z badanych w tym roku wykopów i prawdopodobnie wyznacza jeden z poziomów osadnictwa na majdanie grodziska, który można odnieść do starszych faz wczesnego średniowiecza. Tak datowana ceramika, obok pojedynczych fragmentów pochodzących z okresu wędrowek ludów, występowała w omawianej warstwie pomarańczowej gliny ze śladami spalenizny.

Odsłonięty podczas tegorocznych badań wał otaczał znacznie mniejszy majdan niż istniejący obecnie. W okresie późniejszym był on prawdopodobnie nadsypywany dwukrotnie. Nie odkryto, jak dotąd, jego śladów w zachodniej partii majdanu. Być może uległy one zniszczeniu podczas następnych faz przebudowy grodziska lub kryją się pod nie przebadanym wałem zachodnim. Nie można też wykluczyć, że pierwotny, drewniano-ziemny wał rzeczywiście przebiegał tylko od wschodniej strony majdanu.

Materiały (nr inw. PMA/V/8664) oraz dokumentacja z badań znajdują się w PMA w Warszawie.

Badania będą kontynuowane.

**Kolonia Husynne, gm. Hrubieszów
woj. zamojskie St. 4
AZP 86-95/64**

Wojewódzki Ośrodek Archeologiczno-Konserwatorski w Zamościu

Badania prowadziła mgr Ewa Banasiewicz. Finansował WOAK w Zamościu. Drugi sezon badań. Cmentarzysko kultury zarubinieckiej, osadnictwo okresu rzymskiego.

W bieżącym roku w związku z przypuszczeniem o możliwość dalszych odkryć zniszczonych grobów na stan. 4 w Kol. Husynne, kontynuowano rozpoczęte w 1989 roku prace ratownicze.

W odległości kilkunastu metrów na zachód od grobu nr 1/89 na tej samej wysokości odkryto kolejny grób (nr 2), który należy łączyć z istniejącym na tym stanowisku cmentarzyskiem kultury zarubinieckiej. Odkrycia dokonano w warstwie ornej, dlatego też zabytki oraz

fragmenty przepalonych kości ludzkich były przez pląg przesunięte. Przesunięcia nie były znaczne, ponieważ była to druga orka po dużej niwelacji. Pozwala to traktować zabytki jako zwarty zespół. Elementem wyposażenia grobu, na które składały się dwa zachowane we fragmentach naczynia: kubeczek i głęboka misa oraz zabytki wykonane z brązu: zapinka, szpila i skręt, towarzyszyły fragmenty przepalonych kości ludzkich. Przynależność grobu do kultury zarubinieckiej z I w n.e. określa zapinka w typie trójkątnych fibul charakterystycznych dla tej kultury. Zdobiona jest identycznie jak zapinka odkryta w 1989 r. na powierzchni stanowiska. Wśród innych zabytków brązowych oprócz obłamanego z obydwu stron skrętu odkryto dobrze zachowaną szpilę pastorałową spotykaną na cmentarzyskach kultury zarubinieckiej, między innymi na jedynym w Polsce w Hryniewiczach Wielkich.

Dalsze prace koncentrowały się na eksploracji wykopów krzyżowych poprowadzonych na linii W-E, łączącej odkryte groby oraz wzdłuż stoku. Materiał archeologiczny, który można odnieść do okresu wpływów rzymskich wystąpił w warstwie ornej. Były to fragmenty ceramiki jak i zabytki metalowe różne kulturowo i chronologicznie.

Do zabytków kultury przeworskiej z fazy B1 można zaliczyć żelazną zawieszkę wiaderkową, fragment żelaznej ostrogi i nożyk. Śladem natomiast późniejszego już osadnictwa (faza C OWR) kultury wielbarskiej jest brązowa końcówka pasa.

Poniżej warstwy ornej natrafiono na zniszczony w stropie obiekt kultury łużyckiej zawierający obok fragmentów naczyń, polepę tzw. konstrukcyjną z licznymi odciskami oraz węgle drzewne. Odkryto także głęboką jamę osadową pozbawioną materiałów datujących obiekt.

Z tego też stanowiska pochodzi przypadkowo odkryty na powierzchni toporek kamienny kultury ceramiki sznurowej włączony do zbioru odkrytych zabytków dzięki panu kierownikowi SKR w Husynnym.

Z uwagi na dużą wartość odkryć w Kol. Husynne dla poznania południowo-zachodniego zasięgu kultury zarubinieckiej należałoby kontynuować prace interwencyjne.

Leśno, gm. Brusy woj. bydgoskie St. 2 patrz okres łańskie

Lajski k/Legionowa, gm.
Skrzeszew woj. stołeczne
AZP 52-65 lub 53-65/—

Biuro Usług Naukowo-Konserwator-
skich w Warszawie

Badania prowadziła mgr Agnieszka Kruk. Finansował WKZ w Warszawie. Czwarty sezon badań. Cmentarzysko kultury przeworskiej z fazy B1-B2 i kultury wielbarskiej z fazy B2/C1-C3.

Po kilkuletniej przerwie wznowiono prace na porośniętym sosnowym laskiem, z tego powodu większość odkrytych obiektów grobowych była silnie zniszczona.

Przebadano obszar 254 m². Odkryto 24 groby popielnicowe i jamowe. Wśród nich zarejestrowano 15 grobów kultury przeworskiej z podokresów B1-B2. Do najciekawszych zaliczyć należy gr. 227 z fazy B1, gdzie natrafiono na brązową zapinkę oczkową typu A58, profilowany imacz tarczy, umbo typu J7b. Ze schyłku fazy B2 pochodził popielnicowy grób nr 214 gdzie stwierdzono brązową zapinkę A38.

Kulturę wielbarską reprezentuje 5 grobów wyłącznie jamowych. Z gr. nr 218 pochodziła żelazna klamerka esowata.

Wszystkie materiały wraz z dokumentacją znajdują się w Urzędzie WKZ w Warszawie.
Badania będą kontynuowane.

Lawny Laszek, gm. Piecki woj.
olsztyńskie st. III AZP 26-
69/9

Muzeum Warmii i Mazur
w Olsztynie

Badania prowadziła mgr Izabella Mellin przy współudziale mgr. M. Wyczółkowskiego (Muzeum Okręgowe w Ciechanowie). Finansowało MWiM w Olsztynie. Konsultacja merytoryczna dr. W. Nowakowski. Czwarty sezon badań. Osada okresu wpływów rzymskich i wędrowek ludów kultury zachodniobałtyjskiej.

Przebadano 207 m² powierzchni. Wykopy wytyczono we wschodniej części wzgórza, wykorzystując wolne przestrzenie w lesie między drzewami. Jeden wykop założono na stoku wzgórza, wzdłuż drogi, w miejscu spływów warstwy kulturowej, pięć pozostałych w lesie.

Wyeksplorowano jeden obiekt mieszkalny oraz 14 jam osadniczych. Jamy nr 39-44, 46, 50/90 charakteryzowały się dużą regularnością, zagłębione były prostopadłe, posiadały nieckowate bądź proste spągi. Średnica jam wahała się od 90 do 120 cm, miąższość dochodziła do 2 m. W wypełnisku jam występowała głównie ceramika, polepa oraz duże ilości kości zwierzęcych i szczątków rybich, a w jamie nr 43 znalazł się duży ilość żużla żelaznego i przetopionej masy szklanej?. Wśród odkrytych jam kilka zasługuje na uwagę ze względu na wystąpienie w nich zabytków pozaceramicznych. W jamie nr 42 znaleziono 2 paciorki szklane